

รายงานการตรวจสอบการดำเนินงาน
การจัดทำแนวเขตในพื้นที่ป่าไม้
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์โดยย่อ

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญระดับโลกโดยเฉพาะด้านป่าไม้ ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนป่าไม้ลดลงอย่างต่อเนื่อง สำหรับประเทศไทยมีสาเหตุสำคัญเกิดจากการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ เนื่องจากแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ยังไม่มี ความชัดเจน ซึ่งหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4 หน่วยงาน คือ กรมป่าไม้ (เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (เขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (เขตพื้นที่ป่าชายเลน) และสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ครอบคลุมเขตพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดของประเทศไทย) จึงได้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกันของแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยโดยการประกาศทางกฎหมาย ตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาหรือแนบท้ายกฎกระทรวง หรือตามแผนที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) และพื้นที่ป่าชายเลน ในช่วงปีงบประมาณ 2543 – 2555 รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับกิจกรรมการปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้รวมเป็นเงินไม่น้อยกว่า 3,356.14 ล้านบาท

จากการตรวจสอบมีประเด็นข้อตรวจพบและข้อสังเกตที่สำคัญดังนี้

ข้อตรวจพบ การดำเนินกิจกรรมปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ในอดีตจนถึงปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จได้ บางโครงการเกิดความล้มเหลว หรือมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่บรรลุผลสำเร็จ

จากการตรวจสอบมีข้อมูลสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ในอดีตจนถึงปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จได้ บางโครงการเกิดความล้มเหลว หรือมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่บรรลุผลสำเร็จ ดังนี้

1. การดำเนินกิจกรรมปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ในอดีตจนถึงปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จได้ บางโครงการเกิดความล้มเหลว หรือมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่บรรลุผลสำเร็จ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การดำเนินโครงการเพื่อปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ที่ประสบความล้มเหลวและยุติโครงการ ซึ่งมีการใช้จ่ายเงินทั้งสิ้นประมาณ 526.55 ล้านบาท ได้แก่ โครงการจัดทำแนวเขตและเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองพื้นที่ป่าไม้ ภายใต้โครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคการเกษตร (ASPL) ปีงบประมาณ 2543 – 2546 ดำเนินการได้เพียงปีงบประมาณ 2545 โดยใช้จ่ายเงิน 172.20 ล้านบาท แต่ไม่สามารถดำเนินโครงการต่อไปได้ เพราะไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณต่อเนื่อง และมีการแบ่ง

ส่วนราชการใหม่ทำให้การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบไม่ชัดเจน โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมาไม่สามารถใช้ประโยชน์หรืออ้างอิงในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง และยังคงมีการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวอีกในระยะต่อมา และโครงการจัดทำแผนที่ฐานในการกำหนดแนวเขตการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ที่ดิน (โครงการ Reshape) ปีงบประมาณ 2548 – 2552 ซึ่งการดำเนินโครงการยังไม่แล้วเสร็จ ปรากฏว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) ให้ยกเลิกการดำเนินโครงการ และให้ใช้ผลการดำเนินการตามโครงการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 มาพิจารณาดำเนินการต่อไป

1.2 โครงการซึ่งยังอยู่ระหว่างดำเนินการมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ โครงการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ ปีงบประมาณ 2552 – 2555 โดยสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ดำเนินการ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมรวมทั้งสิ้น 2,356.80 ล้านบาท พบว่ามีความเสี่ยงที่จะทำให้การดำเนินกิจกรรมจัดทำแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ตามโครงการเร่งด่วนฯ ไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ กล่าวคือ การถ่ายทอดแนวเขตพื้นที่ป่าไม้จากแผนที่แนบท้ายฯ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับข้อมูลที่หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบได้ดำเนินการสำรวจรังวัดและฝังหลักเขตไปแล้ว ปรากฏว่าเส้นแนวเขตไม่ตรงกันโดยยังไม่มีข้อกำหนดเพื่อให้ได้ข้อมูลของแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ที่ชัดเจน การสอบถามข้อมูลแนวเขตทรัพยากรป่าไม้ตามโครงการเป็นการสอบถามข้อมูลบนแผนที่เท่านั้น ไม่มีการกำหนดให้ต้องทำการตรวจสอบแนวเขตในภูมิประเทศจริง ข้อเท็จจริงในพื้นที่พบว่ามีการแนวเขตพื้นที่ป่าไม้กับที่ดินของราษฎรที่ยังทับซ้อนกันอยู่ โดยยังไม่มีข้อกำหนดให้ตรวจสอบพิสูจน์สิทธิเพื่อให้เกิดความชัดเจนและหาข้อมูล ข้อมูลแนวเขตที่จะนำเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลตามโครงการเป็นข้อมูลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบแนวเขตและค่าพิกัดในภูมิประเทศจริง ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลสำหรับระบบการสืบค้น ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงและไม่คุ้มค่า

๑.๓ หน่วยงานหลักที่มีภารกิจโดยตรง ยังไม่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน นำไปสู่การแก้ไขกฎหมายและแผนที่ที่สามารถบังคับใช้ได้ทางกฎหมาย กล่าวคือ แนวเขตพื้นที่ป่าไม้ตามระวางแผนที่ใช้อ้างอิงในทางปฏิบัติไม่ตรงกับแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย/มติคณะรัฐมนตรี พื้นที่บริเวณแนวเขตป่าไม้กับพื้นที่ทำกินหรือที่อยู่อาศัยของราษฎรบางส่วนยังทับซ้อนกันอยู่ ยังไม่สามารถตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองพื้นที่ที่ชัดเจนได้ และหน่วยงานของรัฐมีพื้นที่ในความรับผิดชอบทับซ้อนกัน โดยแต่ละหน่วยงานยังไม่ได้ปรับปรุงข้อมูลแผนที่ที่แสดงขอบเขตที่ดินในความรับผิดชอบอย่างชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีข้อเสนอแนะให้รัฐบาล ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านป่าไม้ ได้แก่ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พิจารณาดำเนินการดังนี้

1. นายกรัฐมนตรี ให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายให้ชัดเจน หรือกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการทางกฎหมายกับผู้ที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ ทั้งกรณีผู้ที่อยู่มาก่อนหรือหลังการประกาศเขตป่าไม้ ทั้งผู้ที่มีเอกสารสิทธิ หรือไม่มีเอกสารสิทธิแสดง ตลอดจนการจัดการด้านที่ดินทำกินให้กับราษฎรในภาพรวมของประเทศ

1.2 เร่งรัดดำเนินการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ให้แล้วเสร็จตามเป้าหมายโดยเร็ว

1.3 แต่งตั้ง มอบหมายผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ จากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการศึกษากำหนดหลักเกณฑ์/มาตรฐานในการถ่ายทอดเส้นแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ และให้มีกฎหมายรองรับ

1.4 กำหนดนโยบายให้มีการบูรณาการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่ป่าไม้และหน่วยงานรัฐที่มีที่ดินในความรับผิดชอบ โดยกำหนดกรอบระยะเวลาหรือแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกัน และต้องกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพหลักที่มีศักยภาพหรืออำนาจในการประสานการทำงานร่วมกัน หรือมีอำนาจให้แต่ละหน่วยงานต้องจัดส่งข้อมูลรวมถึงร่วมพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ การรับรองแนวเขตพื้นที่ จนสามารถนำไปสู่การประกาศแก้ไขทางกฎหมายอย่างถูกต้องได้ และเร่งรัดดำเนินการปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ให้เกิดความชัดเจนที่มีบัญชีค่าพิกัดแนวเขตพื้นที่ที่ได้รับการยอมรับและรับรองตามกระบวนการหรือแนวทางที่กำหนด เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

2. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อให้ทำการศึกษา ทบทวนผลการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดทำแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน รวบรวมข้อมูลแนวเขตป่าไม้ที่มีการจัดทำไว้ ตลอดจนรวบรวมปัญหา ข้อจำกัดที่ทำให้การดำเนินการที่ผ่านมาไม่บรรลุผลสำเร็จ

2.2 กำหนดนโยบายและแนวทางให้หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบพื้นที่ป่าไม้ ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ร่วมบูรณาการปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวทางเดียวกัน โดยต้องมีการสอบทานความถูกต้องของข้อมูล ต้องมีการตรวจสอบแนวเขตและค่าพิกัดในภูมิประเทศจริง หน่วยงานระดับจังหวัดและหน่วยงานในพื้นที่ตลอดจนประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เร่งรัดดำเนินการสำรวจและผนวกพื้นที่ที่มีสภาพป่าอุดมสมบูรณ์ให้เป็นป่าอนุรักษ์ และกำหนดแนวทางการปฏิบัติให้ทั้ง 3 หน่วยงานสามารถบูรณาการกันทั้งบุคลากร เครื่องมือและอุปกรณ์

2.3 แต่งตั้งคณะทำงานที่มาจากหลายหน่วยงานภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ทำหน้าที่การติดตาม ประเมินผล การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ของแต่ละหน่วยงานที่ผ่านมา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการดำเนินงานในภาพรวมของทั้งกระทรวงให้เป็นไปในทิศทางและมาตรฐานเดียวกันต่อไป

2.4 กำหนดนโยบายและมาตรการ สำหรับวางแผนการดำเนินงานปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ โดยอาจวางแผนดำเนินการให้แล้วเสร็จเป็นรายป่า โดยอาจพิจารณาเริ่มจากป่าที่มีปัญหาน้อยก่อน หรืออาจเริ่มจากป่าที่มีสภาพป่าสมบูรณ์และมีความเสี่ยงต่อการบุกรุกทำลายได้ง่าย หรือป่าที่ต้องการให้เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่นำไปสู่ความสมดุลและระบบนิเวศของประเทศ เป็นต้น

3. อธิปไตยกรรมป่าไม้ อธิปไตยกรรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิปไตยกรรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

3.1 สํารวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ในความรับผิดชอบของหน่วยงาน ในระยะที่ผ่านมาจนปัจจุบัน พร้อมทั้งสอบถามข้อมูลเบื้องต้นในระดับพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบพื้นที่ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่มีการดำเนินการในพื้นที่ ปัญหา ข้อจำกัดในการดำเนินงาน ข้อเท็จจริงเบื้องต้นในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการดำเนินงานในภาพรวมของกระทรวงฯ

3.2 พิจารณาจัดลำดับปัญหาและความเสี่ยงของพื้นที่ในความรับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการดำเนินงานปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ตามความเหมาะสมต่อไป

ข้อสังเกต 1 การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้มีลักษณะซ้ำซ้อนกันของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดทำแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้ง 4 หน่วยงาน พบว่ามีความซ้ำซ้อนกันของกิจกรรมตามโครงการเร่งด่วนฯ กับงาน/โครงการของหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบพื้นที่ป่าไม้ ทั้งกิจกรรมการจัดทำแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ และกิจกรรมการก่อสร้างหมุดหลักฐานแผนที่ รายละเอียดโดยสรุปดังนี้

1. ความซ้ำซ้อนของกิจกรรมปรับปรุงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ หน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการรับผิดชอบพื้นที่ป่าไม้ ได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550 – 2554 โดยได้ใช้จ่ายเงินไปแล้วรวมทั้งสิ้น 466.57 ล้านบาท และยังมีแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องอีก แต่ในขณะเดียวกันปีงบประมาณ 2552 สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดทำแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดของประเทศ ภายใต้โครงการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ และพื้นที่ป่าชายเลน ที่เป็นพื้นที่เป้าหมายเดียวกัน

2. ความซ้ำซ้อนของการก่อสร้างหมุดหลักฐานแผนที่ พบว่ากรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินการสำรวจวางโครงข่ายหมุดหลักฐานแผนที่และการจัดสร้างหมุดหลักฐานแผนที่ดาวเทียม ช่วงปีงบประมาณ 2552 – 2554 วงเงินงบประมาณ 23.59 ล้านบาท และในปีงบประมาณ 2552 – 2554 สำนักปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินโครงการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ ซึ่งมีการก่อสร้างหมุดหลักฐานแผนที่ โดยใช้งบประมาณดำเนินการ 26.06 ล้านบาท โดยจากการสุ่มตรวจสอบ พบว่ามีความซ้ำซ้อนอยู่ในพื้นที่เดียวกันและใกล้เคียงกันในเขตพื้นที่ป่าเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีข้อเสนอแนะให้ผู้อํานวยการสำนักงบประมาณ และปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาดำเนินการดังนี้

1. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

1.1 ตรวจสอบข้อมูลการจัดสรรงบประมาณรวมถึงผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับ การจัดสรรในระยะเวลาที่ผ่านมา เพื่อสามารถวางแผนควบคุมการจัดสรรเงินงบประมาณให้เกิดความเหมาะสม ไม่ซ้ำซ้อน และเพื่อเป็นการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานที่รับผิดชอบให้เป็นไปอย่าง รอบคอบ มุ่งเน้นถึงความประหยัด ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงานอย่างเคร่งครัด จริงจัง

1.2 พิจารณาทบทวนการจัดสรรและอนุมัติงบประมาณสำหรับการดำเนินกิจกรรมการจัดทำแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ การจัดทำหมุดหลักฐาน และการฝังหลักเขตพื้นที่ป่าไม้ ในปีงบประมาณต่อ ๆ ไป โดยให้ความสำคัญกับแผนการดำเนินการที่จะเกิดประสิทธิผลและความคุ้มค่าอย่างแท้จริง อีกทั้งให้ พิจารณาการใช้ผลการดำเนินโครงการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของ ประเทศ ซึ่งสำนักปลัดกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ได้รับการสนับสนุนงบประมาณให้ ดำเนินการแล้วในปีที่ผ่านมา เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานภายใต้ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป

2. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

2.1 กำหนดมาตรการและแนวทางการปฏิบัติงาน ในทิศทางของการบูรณาการ การวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายใต้สังกัดให้เป็นไปในทิศทาง มาตรฐานเดียวกัน ในทุก กระบวนการหรือขั้นตอนในการจัดทำแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ หรือการจัดทำหมุดหลักฐาน การฝังหลักเขต โดยคำนึงถึงภารกิจและศักยภาพของหน่วยงาน โดยให้ทำการรวบรวม และใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานของ หน่วยงานภายใต้สังกัดเดียวกันหรือหน่วยงานอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือที่ดำเนินกิจกรรมในลักษณะ เดียวกัน ที่ได้ดำเนินการที่ผ่านมา นำไปปรับปรุงต่อยอดให้เกิดความคุ้มค่ากับการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ทั้งนี้ให้อยู่ภายใต้การตรวจสอบ/สอบทานของคณะกรรมการกลางที่รัฐบาลหรือกระทรวงฯ แต่งตั้งขึ้น เพื่อให้การจัดทำแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ได้รับการยอมรับ และโปร่งใส

2.2 กำหนดนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการ ดำเนินงานที่เป็นภาพรวมภายใต้แผนงาน/ยุทธศาสตร์ของกระทรวง รวมถึงให้ความสำคัญต่อการใช้เป็น ข้อมูลสำหรับการพิจารณาวางแผน ปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางที่จะเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

ข้อสังเกต 2 เครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้เกิดการชำรุด สูญหาย และยังไม่สามารถช่วยป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ได้

จากการสุ่มตรวจสอบ พบว่า หลักเขตถูกถอนทิ้ง สูญหาย การฝังหลักเขตแนวเขตในบาง พื้นที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด การฝังหลักเขตบางพื้นที่ไม่ตรงตามค่าพิกัดในบัญชี รายงานผล การจัดทำหลักเขตบางพื้นที่ซ้ำซ้อนกันและไม่ตรงแนวเขตเดิม การฝังหลักเขตบางแห่งอยู่ ในบริเวณพื้นที่ที่มีแนวเขตอื่นชัดเจนอยู่แล้วโดยสภาพทางภูมิศาสตร์หรือสภาพทางธรรมชาติและ การจัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตบางแห่งไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุมพื้นที่ป่าบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อ

การบุกรุกได้ง่าย อีกทั้งบางพื้นที่ป่าที่มีการจัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตชัดเจนแล้ว แต่ปรากฏว่ายังมีการบุกรุกพื้นที่เพื่อทำการเกษตร

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีข้อเสนอแนะให้อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พิจารณาดำเนินการดังนี้

1. ตั้งคณะทำงานเพื่อทำการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมการจัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ทุกพื้นที่ป่าในความรับผิดชอบ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลสภาพข้อเท็จจริงที่ปรากฏในแต่ละพื้นที่ จัดเก็บและจัดทำเป็นฐานข้อมูลของหน่วยงาน

2. วางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในกระบวนการจัดทำแนวเขตพื้นที่ป่าไม้รวมถึงการฝังหลักหมายแนวเขต โดยต้องให้ความสำคัญกับขั้นตอนกระบวนการทำความเข้าใจกับประชาชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อนเข้าดำเนินงานในพื้นที่

3. ชักซ้อม ให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการฝังหลักหมายแนวเขต ตามแนวทางการปฏิบัติ และการคำนึงถึงความเหมาะสมตามสภาพความเสี่ยง สภาพปัญหา หรือข้อเท็จจริงของพื้นที่

4. ให้ความสำคัญกับการพิจารณาอนุมัติแผนการดำเนินงาน โดยต้องมีข้อมูลการสอบทานแผนงานกิจกรรมที่จะดำเนินการในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ อาจให้ผู้บริหารของหน่วยงานในระดับพื้นที่มีการตรวจสอบและรับรองแผนการจัดทำในแต่ละปี ประกอบการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณให้มีรายละเอียดการพิจารณาอย่างชัดเจน